

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

Paul Diaconescu

Carnetul unui Pierde-Țară

Casa Cărții de Știință
Cluj-Napoca, 2014

Cuprins

Umbra / 7	Coincidențe! / 55
Crăciun / 9	„Correct” / 57
Revelionul / 11	Dedicația / 59
Numărul și Linia / 13	Navigator / 62
„Brandul” / 16	www. / 64
Tăcerea / 18	Șansa / 66
Coridorul / 20	Del / 68
Mestecenii / 21	La Chaux-des-Fonds / 70
Leagăn / 23	Limbile / 72
May / 25	Molly / 74
Merele / 26	Pirinei / 76
Aztec / 28	Aplaudacul / 77
Fabule / 29	Tango / 79
Pasiunea / 31	Dorința / 81
Autostrada / 33	Varul / 83
Ficțiuni? / 35	Subiect / 85
„Înăuntru” / 37	Bufnița / 87
Băjenarii / 39	Acum / 88
Saint-Trop' / 41	„SE VENDE” / 89
Zeița de pe N9 / 44	Paradisul / 91
Criteriile / 46	Europa / 93
Cireșul / 48	Frica / 95
La Franqui / 50	„Corteanu” / 97
Zidurile / 53	Disperarea / 99

- Alegria / 101
Descoperirea / 102
Îngerii / 104
Castitatea / 106
Magdalena / 108
Desertul / 114
Foarfeca / 116
Păcatul / 118
Faraonii / 119
Zâmbetul / 121
Pâinea / 123
Zbigniew / 125
Mondializare... / 127
Patinatorul / 129
Performances / 131
Albí / 133
Laptele / 136
Scoop / 138
Perfectiunea / 140
Păpuși / 142
Toleranța / 144
Ronda / 146
Lumile / 149
Pelerinaj / 151
Pădurea / 154
Ombudsmen / 156
„Multinaționala” / 158
Trecerea / 160
Saint-Vincent / 161
Mâinile / 163
Ceasul / 165
Latitudinea / 167
Antipozi / 169
Privilegiul / 171
Omul / 173
Credința / 175
Norul / 177

Umbra

...Nu era o durere, ci o prezență. Or, o prezență poate fi uneori mai greu de suportat decât o durere. Prezența aceasta se făcuse simțită cu mult mai devreme. Parcă în mașină ar mai fi fost cineva, reducând și mai mult spațiul închis și strâmt în care stăteau de peste cincisprezece ore. Senzația asta începuse atunci când, trebuind să facă plinul, oprise la o stație de benzină, nu departe de Hamburg. Se plimbaser câteva minute, dezmoțindu-și picioarele, pe aria de parcare, pe aleile din jurul motelului a cărui clădire se afunda într-o pădurice de mesteceni tineri. Coroanele lor, bătând deja în galben, fremătau sub un vânt rece. Cuprins de o mare nedumerire, încercase să afle ce anume îl apăsa, de unde venea acea neliniște inexplicabilă, o neliniște care era altceva decât teama de a fi urmăriti, teama cu care plecaseră, dar care dispăruse încetul cu încetul după trecerea frontierei în Germania Federală. Descoperi o lumină stranie, cum nu mai văzuse până atunci. Soarele înclina spre apus deși ora nu era târzie, iar umbrele... Umbra i se păru nefiresc de lungă și avu revelația că această senzație, această prezență, se datora faptului că pătrunsese pentru

prima oară atât de departe, atât de sus, într-un peisaj necunoscut, palid și rece, peisajul Nordului. Și a avut atunci un moment de ezitare, de îndoială, de cumpănă: ceva, cineva îi spunea că ar trebui să se oprească aici, pe această arie de odihnă, să rămână aici peste noapte, să întrerupă această fugă amețitoare, să-și îngăduie un răgaz, un soi de armistițiu între conflictele din sufletul lui. Și să înțeleagă, să încerce să înțeleagă ce se află dincolo de această nefirească umbră. Dar nu s-a oprit...

Crăciun

De sus și până jos brazii sunt încărcăți de nea. Albi, albi, cum n-a mai văzut niciodată. E ajunul Crăciunului. A plecat, înfoclit bine, să cumpere o sticlă de vin, un brăduț și câteva globuri, beteală, stelute. A umblat mult, buimac, de la un magazin la altul, dintr-un cartier într-altul. Totul era închis, străzile erau pustii, doar metroul mai circula. Într-un vagon gol, ajunsese în centrul orașului și urcase pe scara rulantă care funcționa numai pentru el. Privise de-a lungul bulevardului pustiu și observase o firmă luminoasă: APOTEK. Singura farmacie de serviciu din oraș. Intrase și, cu puținele cuvinte abia învățate, aflase că totul era închis în această zi. Absolut totul! Crăciunul se sărbătorea aici în Ajun.

Se întorsese cu mâinile în buzunar, abătut, nedumerit. Era ora trei. Întuneric. Sclipirile zăpezii sub lampadare. Și ochii soției, plini de o tristețe profundă, fără nume. Dar ea și-a suflat nasul, și-a șters lacrimile, s-a îmbrăcat în tăcere, a luat cuțitul de bucătărie și-a ieșit din casă. Cuțitul... Una din primele lor achiziții aici. S-a întors după jumătate de oră cu un brăduț care-i ajungea doar până la brâu, tăiat din păduricea care începea

dincolo de blocuri. „Nu te-a văzut nimeni?”
 „Nu!” – răspunsese fără să-l privească. Singurele
 podoabe ale acelui pom de Crăciun au fost câteva
 ghemotoace de vată înșirate pe un fir de ață.

...Nedumerire. De ce toate ușile erau închise,
 toate porțile ferecate, toate obloanele lăsate?
 Nedumerire și neînțelegere. O tulburătoare neîn-
 țelegere. Totul, iată! totul putea fi altfel decât știa,
 decât învățase, decât înțelesese, decât iubise. O
 nouă punte, încă o punte era ruptă. Chiar nimic
 nu mai rămânea între aici și acolo, între acum și
 atunci? Nici măcar o pasarelă, nici chiar acea
 fragilă împletitură de liane aruncate peste hău, ca
 în jungla din filmele cu Tarzan?! Poate că atunci,
 în acea zi de Crăciun sărbătorită cu un prânz să-
 rac și un pahar de apă, simțise, pentru prima oa-
 ră, fără să fie pe deplin conștient, că tot ce-i mai
 rămânea, tot ce mai putea salva din tot ce avusese
 acolo, era limba.

Revelionul

*„Am petrecut revelionul, primul revelion aici, aca-
 să la o austriacă divorțată de un suedez, poveste din
 care a rămas cu un băiețel de cinci ani și cu dorul
 de-acasă. Mai era un român exilat în Germania, păpu-
 șar; un spaniol îndrăgostit de un băiat frumos, fără
 naționalitate; o tânără actriță suedeză, prietenă cu alt
 român, regizor cunoscut, aflat acum în Anglia. O
 noapte liniștită, aproape plictisitoare. Departe, foarte
 departe de petrecerea, de cheful obișnuite la români în
 astfel de ocazii. Dar, interesantă, totuși. Prin persona-
 jele care ne înconjurau și, mai ales, prin remarcile și
 confidențele acestei actrițe al cărei farmec venea nu
 doar din frumusețe, ci și din inteligență.”*

Atât! De ce numai atât? De ce n-a notat nimic
 altceva despre acel revelion care marca, totuși,
 trecerea spre altă lume, altă vârstă, altă identitate?
 Frazele erau reci, seci, sunau banal ca un soi de
 relatare total indiferentă, ca o dare de seamă. Și,
 niciun rînd, niciun cuvânt despre ce-și dorea să
 facă în anul abia început. Chiar nu avusese nicio
 dorință, nu-și propusese nimic, nici el, nici soția
 lui?! Mai întoarce o pagină și dădu peste altă în-
 semnare din aceleași zile, 3 ianuarie: „N-am deloc
 sentimentul c-am trecut pragul Noului An. Ca și cum

timpul ar fi rămas încremenit, ca și cum nimic nu se mai întâmplă, și nimic nu mi se mai poate întâmpla. Nicio senzație, nicio impresie. Doar prezența golului, durerea rupturii. Sunt ca o rămă tăiată în două. Fiecare bucată trăiește separat și nu mai există nicio posibilitate de a le lipi la loc și nici de a se reîntâlni.

Uneori mă gândesc la viitorul meu aici. Alteori mă revăd în situația mea de acolo. Măsur, cântăresc tot ce era pentru, tot ce era contra și adeseori mă găsesc în echilibrul fragil al unei balanțe atât de sensibile încât cel mai ușor curent de aer o poate apleca. Într-un sens sau în celălalt. Dar, în cea mai mare parte a timpului nu mă gândesc la nimic. Atunci descopăr acea încremenire a balanței de laborator, sub un clopot de sticlă. Sub vid. Echilibru perfect, dar artificial.”

Numărul și Linia

În țara în care ajunsese, mașina de perforat făcea patru găuri în loc de două. Foile de hârtie erau astfel de două ori mai bine prinse în ghearele dosarelor, care erau de două ori mai încăpătoare, iar copertile lor cel puțin de două ori mai solide. Dintr-un carton gros și negru, sau dintr-un plastic scortșos de culoarea cenușii. Erau dosare cu viață lungă, la fel ca și rafturile grele, din lemn masiv. Așezate într-o ordine perfectă, fiecare cu eticheta lui, fiecare în sectorul lui. Dar cele mai multe erau, poate, dosarele Timpului. De aproape cinci sute de ani, preoții înscriau în catastifele lor cifre, date: căsătorii, nașteri și celelalte. De mai bine de un sfert de mileniu, meteorologii notau gerul nopților și răcoarea zilelor. Nu prea departe se născuse Celsius.

În țara în care ajunsese, i s-au cerut din prima zi: numele, prenumele, vârsta. I s-a dat, în schimb, un talisman pe care să-l poarte la piept agățat de un lăntișor. Nu era crucea lui Iisus, nici steaua lui David, nici semiluna lui Mahomed. Era o plăcuță de tinichea argintie, cu un număr imprimat pe ea. Numărul lui. Numărul care, în caz de accident grav, de cutremur devastator, l-ar fi putut salva sau, măcar, identifica.

A intrat în magazinul în care se vindeau băuturile – ca să cinstească evenimentul – și a tras un număr din aparatul de la intrare. Înaintea lui, toți clienții aveau un număr în mână. A așteptat și el, cu ochii pe ecranul verde, să-i apară numărul. S-a dus apoi să expedieze o scrisoare acasă. Intrând în oficiul poștal a tras un număr și a simțit cum îl cuprinde o îngrijorare: oare în țara în care ajunsese religia oficială era cultul Numărului?

Și au trecut zile, au trecut săptămâni și luni în care s-a bucurat că e singur și anonim, că nimeni nu-l deranjează și nu-l știe, că nimeni nu-l privește și pândește. Se simțea liber ca pasărea cerului. Dar, de la o vreme începuse să-l doară capul. S-a dus la farmacie și-a tras un număr ca să cumpere aspirine. N-au avut efect și-a fost nevoit să meargă la doctor. Era o clinică impozantă, cu multe cabinete. La recepție, o domnișoară i-a cerut permisul de pacient. Nu-l avea, căci în țara în care ajunsese nu fusese niciodată pacient. I s-a arătat un card de plastic magnetizat și i s-a cerut numele, prenumele, adresa. Se fâstâcise, avea febră, i se împleticise limba-n gură, stâlcise și numele străzii. Degetele fetei, lungi, alergau pe claviatură. „Dar Numărul?” A spus și Numărul. Aparatul cu claviatură a scârțâit scurt și dintre maxilarele lui a ieșit o limbă de plastic: cartea lui de pacient. „Excuse me! – a spus, grăbit. Am greșit numele străzii.” „No problem!” – i s-a răspuns,

cu un zâmbet albastru. A cercetat, neîncrezător, petecul de plastic. Nume, prenume, adresă – totul era scris corect. Ba chiar era imprimat și numărul apartamentului, pe care nici nu-l mai spusese.

În acel moment înțelese că, în țara în care ajunsese, Numărul lui știa totul despre el.

Din hol porneau mai multe coridoare. Întrebă încotro să apuce. I se arătă pe podeaua holului un mănunchi de linii de diferite culori. Porni, șovăitor, pe Linia care i se indicase. Urcă șase trepte și își urmă apoi, cu pași tot mai rari și mai nesiguri, Linia lui, oprindu-se în fața unui lift. O teamă îl cuprinse, dar apăsă totuși, cu mâna tremurând, pe butonul de aceeași culoare. La etaj, rămăsese doar o singură linie: Linia lui. Vru să rămână în lift și să se întoarcă, dar alți pacienți îl împinseră în coridor. Ceva se răzvrăti în el și vru să-și părăsească Linia, să iasă din ea, să pășească în stânga sau în dreapta. Dar nu se mai putea: culoarea Liniei se lățise, acoperise toată lărgimea coridorului...

„Brandul”

Ingemar Nilsson, omul nostru providențial! Lucra ca inspector într-o mare întreprindere, proprietară a sute sau mii de apartamente de închiriat. A fost unul din primii oameni pe care i-am întâlnit aici și, cum hazardul ticluiește bine lucrurile (uneori), petrecuse cu soția o săptămână la Mamaia spre sfârșitul anilor '60. Păstrase amintiri plăcute și, aflând că veneam din România, s-a făcut luntre și punte să ne ajute. Astfel, am putut închiria imediat, second-hand, primul nostru apartament.

Abia ne mutasem când am primit vizita, inopinată, a inspectorului de la *Familje Bostäder* (Locuințe familiale). Dorea să vadă cum ne-am instalat, dacă suntem mulțumiți, dacă mai avem nevoie de ceva. Tocmai ne așezam la masă, un prânz mult întârziat față de obiceiurile locului, dar l-am invitat să guste ceva cu noi și i-am pus în față fundul cu mămăliguța încă aburindă – era început de iarnă – și o farfurie cu sarmale în foi de varză acră, varză descoperită de soția mea la un sârb din halele de la Hötorget.

A privit cam nedumerit combinația asta nemaivăzută, a început, ezitant, cu dumicați mici, și

a terminat cu încântare, cerând un „supliment” ce ne-a amintit de cantinele noastre din studenție. A plecat, invitându-ne la el, la cină, să-i cunoaștem soția și copiii. După cină i-am întors invitația, a primit-o cu plăcere și ne-a surprins cu o rugămintă: să-i servim cu tortul acela. „Care tort?” „Tortul de porumb!” Așa a început o lungă prietenie, care n-a mai avut nimic de-a face cu arta culinară. Și, cu acest tort, cu ciorba de perișoare, cu salata de vinete, cu supa de pasăre cu găluște, cu sarmăluțe-n foi de viță, cu piftie, cozonac, mititei – am făcut furori printre noii noștri amici și colegi. Într-o vreme în care nici nu se vorbea, încă, de așa ceva, lansasem, fără să știm, un savuros „brand de țară” ...